

Biel Mesquida

PLAGUETA DE NOTES (DCCCXXVIII)

Elogi de la creativitat

AQUELLA OLOR.

1 Quan surts a caminar ja saps que pot passar allò que no esperes. Trescar els llocs coneguts com si trepitjassis una terra estrangera. Fer passes en un territori on és possible la pèrdua. Res d'aquest paisatge no es difumina pels efectes d'una memòria revifada. Ni esdevé una teofania memorial. Els perfums, els colors i els renous es responen. Cada cosa em reté i em fa sentiguera.

El llibre que llegesc m'acompanya. Hi ha una veu que conta, es conta a si mateixa, amb una cal·ligrafia ben esmolada i en unes condicions poc clares: un país militaritzat, un personal que sembla que sap molt d'una guerra entre germans (totes les guerres ho són), una mare, un aire malalt, un amor epistolari, etc. Boris duu una foto dels seus pares quan eren joves a la butxaca, perquè allà no es faran mai vells. Les paraules s'han espessit i m'entreg a les seves indicacions. També sé que els animals m'escolten i jo els escolt. Que les mates m'escolten i les escolt. Que la paret de pedra seca m'escolta i jo l'escolt.

El cel és una pàgina blava carregada de secrets que escriuen els núvols que s'esfilagarsen. Intent llegir la mirada d'aquest ciclorama tan ple de coses que em mareja un poc. Com si posàs una cançó del disc una vegada i una altra vegada fins que n'aprenc la melodia. No et pensassis que és bo de fer. Cal acumular moltes tones de paciència perquè les empremtes s'inscriuen en l'harmonia pròpia.

Destrucció d'una llengua, autoritarisme i repressió, literalment i en tots els sentits. Els escriptors que blanquegen el sistema. A quina lliga jugues? I contra això una paraula viva, una paraula d'esperança, una paraula de desig, una paraula de lluita contra el mercadeig, la gastera, el profit i la usura dels poders necrocapitalistes.

Un viure en creativitat, en creactivitat! L'únic vacci que protegeix perquè funciona en el risc continu.

Practicar l'alt risc de la literatura. Literatura com a desviació, com a inacaba-

ment, com a delícia, com a la voluptuositat del foc, l'instant etern.

Llegir és això: fer que les vibracions de l'altre, en aquest cas del Pol Guasch, sintonitzin amb la meua atenció en punt. Faig veta en la descripció d'una aventura contada amb les paraules musicalment justes i amb l'arravatada seducció d'una contarella en què no saps per on sortirà res.

LA CARTA ÉS UNA LLETRA VOLADORA.

2 Repensar-se, reformular-se, refer-se sempre seguit. I desfer, l'art de desfer. Un cant a la complexitat en un món ambigu. I poder realitzar la proesa senzilla. El dir simple. La joia de parlar d'aquesta casa de la llengua. D'aquesta taula dels sentits. D'aquest desig de recollir els alens sense distància entre les frases i el seu fet delicadíssim de penetrar-me. D'aquest ésser de suara mateix. Una porta oberta de pintre en ample són les teves paraules d'una carta que es clava com una espina de roser llarga i quasi seca. Amb expressions d'una veritat lluent entr en el text on el coratge va pels fets, la festa va per dedins i l'ètica per defora. On la innocència és esquarterada. La innocència que sap que la llengua és casa nostra. Això tan senzill i tan mal d'entendre. Els caçadors de la guerra no ho poden entrellucar de cap manera. Duen les cucales de la salvatjor ben estretes. Les parets carneses del meu cor són per a tu. Et trob a faltar a cada moment. Per què no signes?

EL TEMPS ÉS UN PROTAGONISTA.

3 I això em deixa ple d'exuberàncies de lector apassionat. La Vita és viva. No deu ser una tautologia? La Vita és aquella dona que sabia matar el porc per les mantes i guarir les ferides de la vida. La Vita, ai las, em torna beneit! La Vita que rega les tombes del seu corral. N'hi ha tres i, a cadascuna, una foto amb un marc platejat que es rovella. Veig l'òxid. El pintaria. El retrataria. El filmaria. Els escriptors d'arrel i de capçada et fan sentir amb els

cinc sentits alhora. Això és una odissea. És mal de fer. I demana un estat de gràcia que cap taller d'escriptura no pot ensenyar.

La Vita amb aquelles manotes més grans que el cap. Treballa a l'horta amb les mans. Quan es tapa la cara amb els palmells fa molta de gràcia. Una geganta que s'amaga darrere una roca, de rugosos i gruixuts que té els dits.

He sortit a la terrassa damunt el jardí nocturn. La lluna plena pujava a poc a poc cap al centre de la cúpula grisosa sense cap núvol. M'enlluernava. Feia ombres per damunt el roserar, feia ombres entre els lledoners, feia ombres entre els cactus, feia ombres pels caminoids entre les pasteres, feia ombres al meu cor.

La Vita i quatre dones velles beuen i s'engaten. Despenen les fotos de les creus de fusta i les duen al menjador. I una vella agafa uns arrellons i copeja l'olla on han bullit les patates. Només sent la cridòria. Només veig les cançons. Només se m'omplen els ulls d'aigua de pluja que ho esborra tot.

ESCRIURE SENSE PERSPECTIVES.

4 En Pol Guasch fa uns exercicis de comprensió i de compassió d'un passat duríssim que encara és aquí. Històries, històries i històries. El passat és el present i viceversa. Bahaha! Temps exigiu, escatat, sense idea de futur. O amb futur made in Kapital. Els habitants d'aquest temps en una zona militaritzada amb tombes a voler i assassinats de famílies estremides i escorxadades no poden ser tolerants davant l'amor de dos al-lots. Això no és profecia. Kavafis ja ho cantava, i Ribba ho traduïa. *Napalm al cor* (Llibres d'Anagrama) és l'addicció del calidoscopi, és la força artística del mosaic, és la cinematografia dels

fragments confegits, és el muntatge per lluitar amb el prodigi miraculós de la paraula per una llengua que fa el bategot: la seva, la nostra, la meua, la mevíssima. Pol Guasch em deixa una nota ben solitària, ben solidària, ben tendra: "La literatura és una tasca humil de cures i d'acompanyament. Cadascú de nosaltres té una xarxa de cuidadors invisibles dispersos pel món que realitzen tasques que abans fèiem en comunitat. Les bases de la solidaritat són possibles i ho són en les paraules. I crec que encara ha d'arribar el text que faci amb el món el que hem estat capaços de fer, entre altres llocs, a Urquinaona."

Llegesc, dins l'escandalera del caos, de la precarietat, de la pandèmia, del dolor i de la mort d'aquest present, un exercici de generositats.